

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Ch. Barjiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Merlea

ABONAMENTE:

pe 3 luni . . . . . 30 lei — pe 6 luni . . . . . 60 lei
pe 1 an . . . . . 120 lei pentru Inst. și Anl. 500 lei
Pentru jurnali 50 lei pe anul întreg.
Exemplar: 3 lei.

Dușmani și paraziti.

Partidul Național-Țărănesc este azi ținta tuturor atacurilor și a destrăbălărilor scelerate și din parte liberală și din partea protejților acestora: grupările anarchice de dreapta. Și oare pantu ce suntem dușmanii chiar de moarte?

La noi e greu pământul țării de analfabeții politici, cari își iau nasul la purtare fără a cunoaște nici chiar noțiunile elementare ale dominiului politic. Așa nu cunosc ei noțiunea democrației. Ei, ignoranți la perfecție în filosofia istoriei și legile sociologice, nu-și dau seama, că democrația e așa o formă în structura Statului, care singură corespunde legilor naturii și ființei de om, coroana creației. Singur ea poate garanta un maxim de fericire în viața cetățenilor unui Stat, iar realizarea acestei fericiri este scopul și imperativul pentru oricare Stat civilizat, căci altfel Statul n'ar avea nici un rost. Singur democrația poate da suprema garanță, că ordinea socială și ordinea de drept în Stat este îndrumată pe calea cea mai bună, deoarece la munca mare și grea a conducerii vieții de Stat contribuie toți cetățenii, în parte direct în parte indirect prin mijlocirea reprezentanților bine aleși. Și unde conucrea totalitatea, acolo nu se fac greșeli, căci cu cât sunt mai multe capete cugetătoare asupra problemelor de Stat, cu atât mai mult se asigură infalibilitatea, în fața căreia dispăre prostia, ținerea și mișelia.

Democrația este supremul și unicul comandament pentru viața și viabilitatea unui Stat. Ea este acea aurea mediocritas, cântată de clasicul poet Horatius, pe care oricare popor poate înainta cu securitate, fără zguduiri, pe când hitlerismul și mussolinismul sunt apanații trecătoare, legate de persoana, care le poartă paternitatea. Și poate nicăiri nu se impune democrația așa de imperativ și chiar existențial, ca la noi, unde nu există opinie publică, care să filtreze tipurile cu dor de parvenire la situația de bărbat de Stat ba chiar de dictator. Exemplu elocvent e dl Vaida, care o viață întreagă până la înaltă bătrânețe și-a putut ascunde ipsa talentului politic. Aceasta datorită faptului, că în tot timpul a Stat în aureola lui Iulu Maniu, al cărei beneficiar a fost în întreagă cariera sa politică. Și cu

toate acestea dl Vaida a putut ajunge primministru și ministru de câteva ori, iar azi s'a avântat la veleități de a deveni colegul lui Hitler, unealta oarbă a marelui industrie german. Și dacă nu se întâmpla ruptura cu Maniu, care a produs născocirile lamentabilului leu schilozit, acesta își putea ascunde și pe mai departe duhul de ciocoiu și manierele de brutalitate însușite probabil în grajdurile din Olpret și aplicate aceluși prețiu ideal al său, care s'a purtat întotdeauna îngerește față de Führerul impungaci.

Alt exemplu e Viorel Tilea, celebrul gigolo dansator, care renunțând la demnitatea lui de om și fost ministru,

Oricât de prost și laș e considerat poporul român de acești și alți ciocii, răsturnători de țară și învrăjbitori ai armoniei sufletești mai ales a celei din Ardeal, — acest popor va ști, să le facă judecată dreaptă și să-i așeze în istorie la locul binemeritat prin opera lor sinistră.

Partidul Național-Țărănesc adânc cunoscător al trecutului neamului nostru, e prea conștuit de importanța și rolul salvator al democrației în viitorul țării noastre. Noi, cei din acest partid, o știm prea bine, că cel ce se afirmă și e sincer democrat, acela și-a făcut mărturisirea de om civilizat și bun patriot pentru că democrația se confundă cu cultura și civilizația și e singura cale, pe care poate pași omnia doritoare de progres și fericire.

Representant puternic al ideologiei înalte a democrației, partidul național-țărănesc reprezintă în același timp altruismul în viața colectivității, un factor acesta, care presupune o psihică nobilitate a sufletului omenesc iar aceasta calitate înaltă a indivizilor garantează conviețuirea pacinică și liniștită a colectivității astfel ea crează și o solidaritate tot mai accentuată a societății. De aci dușmanii mulți, și dârzi ai partidului nostru, cari izbiji și fanatizați de vechea ideologie a egoismului bestial, driptor al intereselor colective, fac chestie de existență, să rămână aceiași pirați și bandiți ai vieții publice strivind pe cei slabi și neocrotiți. De aci conjurația împotriva no-

stră cu toate destrăbălările și sceleritățile ei de a ne frânge partidul și cu el deodată și democrația română, a cărei soartă se leagă așa de strâns de a partidului nostru. Un joc satanic acesta, care însă se va transforma în joc macabru chiar pentru aceia, care-l aranjează, căci democrația prin puterea ei intrinsecă cucerește și înlătură pedecile triumfului ei. Doar ce e mareș, se impune dela sine.

Acestea pentru dușmanii nostri.

Dar decât dușmanii nostri, pe mine mă supără mai mult paraziții partidului nostru, cari ne omoară cu preținie. Vorba aceea: Ferește-mă, Doamne, de pretini, că de dușmani mă apăr eu.

Amatorii de radio o știu prea bine, că nu există ceva mai supărător decât paraziții acestei invenții, cari nu mai au nici o considerațiune, când își fac mendrele. Pe când poate ești transplantat într'o muzică serafică sau ești fermecat de glasul unei dive ori că te-au pus păcatele, să te dai încântării de vreo oratorie stentorică a primului farsor al țării, — dau năvală paraziții și te atacă cu așa o bruscheță, de care e capabil numai fostul tigrul al Ardealului, azi devenit Știrbă Babă-Cloanță dela Cluj. Așa suntem cu paraziții partidului. Un fenomen explicabil și acesta, reprezentând noi și o formidabilă forță politică, dată de masele populare, și o concepție superioară în mănuirea vieții de Stat, partidul național-țărănesc este lumina cu mare atracțiune pentru alte soiuri de grupări politice. Cunoaștem apoi gestul obișnuit al femeilor decăzute, cari apleacă după societatea femeilor cinstite, pe cari le iau chiar de braț, pentru că să apară și ele cinstite. La acest rol de suferință al femeii cinstite este condamnat și partidul nostru, pe care elementele dubioase și chiar subversive îl caută bucuros ca asil, în care cred a-și putea menține existența sau salvarea pe cale parazitara.

Fenomenul acesta la noi e și mai accentuat. Nefericita lege electorală cu unele dispoziții stupide ale ei, face posibilă ba încurajează chiar formarea unor înghetări de fluturi și alte fel de fel de goange politice. Înțelegem aci în deoseb pe comuniști apoi pe lotrii, șarlatanii și bandiți, cari exploatează tema țărănismului astfel produc grupări à la „frontul plugariilor” ducând în rătăcire pe bieții plugari cu celea mai imposibile făgăduieli, de ex. parlament, consilii județene etc. exclusiv din plugari fără nici o „negreață” — adică fără nici un domn apoi iertarea imposi-

Libertatea îl încălzește pe om mai tare ca și vinul de Cotnar.

Omul nu are numai stomac, ci și inimă, care bate pentru libertate.

telor pe șasă ani, iertarea totală a datoriilor și alte și alte șarlatanii scelerate numai pentru a parveni, a-și forma o masă electorală, pe care să o manevreze și valorifice în fel și chip, când pot prinde momentul propice pentru aceasta.

Partidul nostru e o forță politică și un instrument de guvernare superior. A fi membrul acestui partid e o mândrie cetățenească. Mândria aceasta trebuie purtată cu demnitate, care să servească prestigiului și forței partidului. Din acest motiv ni-se încumbă îndatorirea, să nu fraternizăm cu elementele netrebnice, cari aruncă umbră asupra noastră ci să readucem la matcă pe cale de persuasiune pe cei rătăciți, ajunși în mâinile șarlatanilor fără suflet. Conducerea partidului nostru trebuie, să enunțe sus și tare și pentru totdeauna, că partidul național-țărănesc nu e asilul paraziților politici, cari prin noi vreau, să-și facă existența și salvarea și că respugnă preținile, colabarările și alianțele pe cale de cartele electorale sau altfel cu înghetări de soiul acesta, cari ori sunt subversive, ori cel puțin suspecte și cari în loc de a reprezenta interese profesionale, se pun în slujba agitațiilor și demagogiei celei mai deșănțate și chiar criminale. Aceste elemente sunt baste pentru noi oricât de mult și ar oferi frăția în democrație. Noi știm, care este adevărata democrație română, cum trebuie aceasta organizată și aplicată în viața de Stat în genul ei autentic și în potriveală cu particularitățile structurii noastre sociale și cu alți factori, cari compun și determină felul de țară a noastră.

Dar nici nu ni-este de nici un folos aportul de voturi din partea astorfelor grupări politice. Mai bine cădem în alegere noi de noi decât să învingem cu ajutorul lor ori să cădem alături cu ele, apoi să ni-se arunce, că ei ne-au salvat ori că din vina noastră s'a produs căderea. Dar aportul lor nici nu ni-l putem bonifica, deoarece nu e al nostru și e cu totul străin de vlagă și vigoara noastră politică.

În feul acesta vom ajunge, ca și dușmanii nostri, oricât de selbătoci sunt ei, să-și dea seama, că nu partidul nostru caută alianțe indesiderabile, ci acestea își caută refugiu la noi, pe care însă noi ni-l refuzăm și atunci pe drept cuvânt vom putea pretinde dela detractorii nostri, să ne mai slăbească cu puvoul de acuzațiuni de comunism, bolșevism și internaționalism, ce aruncă asupra noastră fără nici un scrupul, dar cu atât mai mare plăcere sadică.

Acestea pentru paraziții partidului nostru.

Dr. IUSTIN POP,

Programul de construcții a prefectului Miocu.

Prefectul Miocu s'a făcut vestit și apreciat în județ, prin construcțiile de școli și de altă natură, pe cari le-a realizat în acest județ. Recunoștința și aprecierea ar fi unanimă, dacă am cunoaște și originea fondurilor din cari se plătesc cheltuielile acestor construcții. Pentru că, dacă fondurile provin din bugetul general al statului și din administrarea economicoasă a veniturilor județului, atunci meritul dlui prefect ar fi întreg și lăudabil. Dacă însă aceste fonduri provin din impozite arbitrare puse pe comune, orașe și județ, atunci se pune îndiscuție oportunitatea construcțiilor și meritul Dlui prefect.

Comunele se plâng, că impozitele le-au crescut sută la sută, iar de la județ, ne vin știri foarte îngrijorătoare.

Se spune că Dl Prefect ar fi scos la vânzare toate hârtiile de valoare al județului,

ca din bunii realizați, pe urma acestei comercializări a bunurilor județului, să poată termina construcțiile din județ.

Aceste hârtii au constituit o avere producătoare de venituri anuale pe seama județului, cari în viața bugetului anual își aveau rostul și însemnătatea lor. Se pune întrebarea, dacă sunt adevărate aceste svonuri, că cu ce se vor înlocui aceste izvoare permanente de venituri, dacă acestea au fost nimicite?! Cu noi impozite?! Absit!

Dl Prefect ar face bine să lămurească opinia județeană asupra programului construcțiilor Dsale și asupra fondurilor de acoperire a lor, ca să se poată aprecia și judeca, în chip real, meritul Dsale și ca să știe cetățenii acestui județ motivul impozitelor sporite și viitorul sumbru, ce-i așteaptă în privința impozitelor județene.

V. P.

Declarațiile d-lui dr Ilie Lazăr

Dl Ilie Lazăr într-o energică cuvântare pune la punct definitiv ticăloșiile valachiste.

Vinerea trecută a avut loc la Sighet ședința comitetului județean al Partidului Național-Tărănesc. În cadrul acestei ședințe, dl Dr. Ilie Lazăr, președintele organizației județene, — a făcut următorul expozeu politic:

FRAȚILOR!

Ce privește politica noastră externă în să repet în întregime spusese dlor Maniu și Mihalache și în a vă arăta că lupta ce se dă pe viață și moarte între dictatură și democrație a împărțit țările Europene în 2 grupuri, deoparte Germania, Italia, Ungaria, Austria, Bulgaria, ba chiar și Polonia cu dictaturile lor, cu tendințe revisioniste, țările deci cari nu și vor putea menține regimul lor intern altfel decât împingând întreaga lume și civilizație la un nou război mondial. De altă parte blocul puternic al țărilor democratice în fruntea cărora se găsește Franța, Marea Britanie, Rusia, Mica Antantă și puterile Balcanice, cari au exact tendințele contrare blocului hitleristo-fascist.

Noi nu vrem război fiindcă n'avem decât numai de pierdut, noi nu vrem să atacăm pe nimeni, dar dacă țărșoara noastră va fi atacată cu toți vom fi la datorie pentru a ne-o apăra.

Acuma mai mult ca ori când se poate vedea înalta înțelepciune și prevedere a dlui Iuliu Maniu, atunci când a pregătit planul de înarmare a țării, plan care a fost zădărnicit de către o mână necurată și păcătoasă și pentru care țara va trebui să pună la zid pe spionii și trădătorii de neam,

De ce s'e zădărnicit contractul Skoda

S'a zădărnicit contractul „Skoda”, care dacă s'ar fi respectat, azi am fi înarmați și am sta pe aceeași linie cu celelalte țări aliate.

Pe lângă că s'a căutat să se pună mâna pe înarmarea țării, o altă bandă complice a urmărit compromiterea și asasinarea morală a lui Iuliu Maniu.

Ce le-a mai rămas în urma sentințelor judecătorești decât doar a răta că dl Romul Boila a avut legături și a obținut un împrumut pentru întreprinderile dela Băile dela Arieș, prin intermediul unui domn, mie personal bun prieten, Carol Sautermeister.

Ori azi condițiunile noului contract „Skoda” sunt mult mai defavorabile țării și avantajoase pentru firmă în așa măsură, că n'am fost în stare să plătim nici prima rată, solicitând un împrumut tot dela Statul cehoslovac.

Până când în virtutea contractului Maniu firma „Skoda” era obligată să livreze până în Noemvrie 1935 și ultimul transport de armament în contractul refăcut al liberalilor trebuie să plătim în monedă cehoslovacă având firma garanția Statului și a Băncii Naționale.

După contractul Maniu, egalizarea plății era pe 10 ani în moneda noastră fără nici o garanție, iar după noul contract s'a pretins plata în monedă străină, având și garanția Statului și a Băncii Naționale, ori în urma acestei situațiuni dacă nu era împrumutul acordat tot de către Statul cehoslovac, nu eram în stare să plătim nici prima rată. Las să judecați

Dvoastră patriotismul nostru și ticăloșiia lor.

Atacurile dlui Vaida,

Am crezut că indivizii Tilea și popa Manu își fac obrăznicile lor fără asentimentul „moșului”, acum însă, după leșirea dela Dej a tigrului fără dinți, mi-am zis „mare artă este să știi să te retragi la timp”.

Să ne fie dat nouă să-l auxiliem pe acel Vaida pe care l-am adorat, că deși nu este nici o diferență între el și dl Maniu, totuși Maniu este perfid, falș orgohos, obraznic, etc. Este ceva grozav! Dacă aceste lucruri le spune un trădător al cauzei ardele- nești să zicem un Tilea, este scuza- bil, fiindcă individul înainte s'rac, funcționar la societatea forestieră cu o leafă de 7—10.000 Lei, azi bogatul și fericitul proprietar de palate de- spre care se zice că „n'avea tată, ci numai nene”, repet obrăznicia venită dela un astfel de tip ar fi scuza- bilă.

Să vorbească dl Vaida, despre morala creștină, să atace atât de brutal pe un mare episcop cum este dr. Alexandru Rusu, atunci când el își are între primii săi adjutanți pe un popa Man, cu morala lui aparte, pe acost raspun al valahismului dlui Vaida, despre orgiile, legăturile cu femei depravate și puterea lui erotică dacă v'ar interesa vă pot servi amănunte picanterii, nume, oraș, stradă și număr.

Acest Dumitru Manu, a fost candidatul dlui Vaida-Voevod, la episcopia Maramureșului.

Toare le înțeleg, dar să vii Tu Alexandru Vaida-Voevod, să îl injuri atât de ordinar și trivial pe Iuliu Maniu, tu care vroind să ne dai nouă celorlalți pildă de supunere și devotament, spuneau: „În persoana lui Maniu s'au acumulat toate virtuțile rasei; Maniu care a organizat eliberarea celui întemnițat”, iar la ultima leșire în fața majorității, atunci când protectorii Dsale, forțele oculie, și-au bătut joc

Ce să mai facem noi cei cari l-am iubit, cari l-am secondat cu credință timp de 18 ani? Cum puteam eu Ilie Lazăr, să-l urmez, când pas cu pas am constatat contrazicere, ipocrizie, falșitate, servilism și lipsă de demnitate. Par'că vă văd și azi în acela zi de 6 Maiu 1933, când s'a certat cu mine timp de 4 ore în mansardă la Dr Popovici, spunându-mi „să nu faci pe prostul, fiindcă trebuie să te decizi și să-ți înțelegi interesul”.

În aceeași zi după masă, în ședința comitetului executiv mi se cerea și votul meu pentru deceptarea lui Iuliu Maniu. Eu, în contrazicere cu ceilalți prieteni ai mei, până mai ieri, până la discursul din Dej, am militat pentru o împăcare Maniu—Vaida; ori acuma domnilor îi răspund dlui Vaida, exact cum l-am răspuns în 6 Maiu 1933 „mai bine mă retrag la țară, decât să fac parte dintr'o organizație alături de un Tilea sau popa Man”.

Cine sunt „valahiștii” din Maramureș.

Cât privește loviturile directe și indirecte împotriva mea și a membrilor familiei mele, le primesc și mă resemnez, fiindcă eu pe Alexandru Vaida nu l-am speculat ca anturajul Dsale ci l-am iubit, în așa măsură încât odată atacat mind pe chestia moșiei Olpret, era să sugrum pe popa

Bârlea, în comuna Sat-Șugatag, în prezența Dsale.

Se face dl Vaida, că nu cunoaște „pe vrednicul protopop al românilor din Cehoslovacia”, azi vicar al Maramureșului, în casa căruia a fost și la adresa căruia altă dată n'a avut decât vorbe de laudă, de dragul partizanilor Dsale între cari eternul candidat la vicariat, valachistul Vlad Darie, cel care în 1918, în congregia județeană, pus la cale de către prefectul ungar a citit declarație de fidelitate către Statul maghiar? Pentru acest trădător de neam tovarășa lui Mihali Peter în al 19-lea an de unire a trebuit un Vaida-Voevod să insulte pe un episcop?

Alături de acest trădător de neam mai are dl Vaida și alți indivizi cu legături directe la Budapesta, cu soții unguroaice ciurucuri trecute prin toate partidele, oamenii de afaceri murdare și în legături cu toți evreii din județ.

Însumi mie mi-a spus odată dl Vaida „să nu mai văd pe aici pe aceste lichele”.

Să mă ierte dl Maniu, precum și opinia publică că îmi voi permite în termeni cari altă dată pentru nimic în lume nu i-ași fi întrebuițat să-l pun la punct deocamdată foarte sumar pe dl Vaida, care la adresa episcopului Rusu, între altele vizându-mă pe mine spune „sprijiniți o mișcare ce s'guduie unitatea politică a Statului”.

Să știe dl Vaida, dacă a uitat, că în Cernăuți unde ea fel m'a atacat, eu am fost acela care am pus primul steag pe primăria orașului, după 143 ani. Să mai știe dl Vaida, că orașul Sighet și județul meu Maramureș, a fost ocupat cu lupte de stradă, iar dintre toți autohtonii numai cei 2 frați, Lazăr au luat parte la aceste lupte. Să mai știe dl Vaida că eu fi urmez statul Dsale de mai înainte, de a nu mi trada tovarășii de lupă. Să mai știe dl Vaida, că sub guvernarea Dsale, pentru atitudinea mea după părerea altora demnă, am fost isgonit din partidul în care 18 ani am activat. Să mai știe dl Vaida că sub guvernarea Dsale, tâlhărește am fost atacat de către bandiți puși la cate de poliție și să mai știe dl Vaida, că la intervenția studenților Dsale, Vlad și Tilea, am fost întemnițat, iar la urmă tot de către lichelele Dsale am fost și împușcat.

Să aște dl Vaida, că dintre 71 de prefecti, numai fratele meu a fost înlocuit, deși cine îl cunoaște, îl apreciază ca un om de caracter, onest și priceput. Să știe dl Vaida dacă a uitat că între valahiștii Dsale în Maramureș, sunt niște trădători de neam, geșcitari ordinari, lăpădături ale tuturor partidelor, cari atunci când țara și granițele vor fi în pericol, cu siguranță nu aceștia, ci țarași cei 2 frați Lazăr și cu românașii din jarul lor vor sări cu arma în mână și cu jertfa ființei lor își vor apăra ceace au cucerit.

Antisemiți, dar tovarășii cu Blank și Farkas Mozes.

Despre antisemitismul dlui Vaida și al valahiștilor Dsale, las să judece opinia publică, dacă este moral, ca atunci când în toate consilii de administrație ești tovarăș cu Blank, Farkas Mozes, Zsinger, Adam Adam, Söepke, Kaufmann, Kolossi Emil și toți ceilalți dela Soc. Româna Ame-

ricană, Lomsș, Sana etc. dacă este cavaleresc și cinstit să vorbești de ordinar și trivial pe Iuliu Maniu.

Cavalerismul valahistului Mircea Vaida (fiul dlui Vaida), l-am cunoscut fiindcă eu i-am fost protejatorul Dsale, rugat fiind de părinți, pentru a fi angajat în serviciul societății „Skoda”.

S'a văzut cu prilejul scandalului „Skoda” atitudinea cavalerescă a acestui domn, care cred, ba chiar ași putea să precizez amănunte, ar trebui atât lui Zeletzky, cât și mie, să fie recunoscător, fiindcă prin însemnata noastră contribuție a ajuns azi fericitul proprietar al castelului și moșiei grofești Glodeni. Las să judece opinia publică, dacă nu se numește spionaj industrial de-a fi tu fiul pri-

mului ministru în același timp angajatul firmei „Skoda” și al concurențului Malaxa.

Până când eu și tovarășii mei cari am renunțat la privilegiu și putere, rămânând pe linia demnității ardelenești, tovarășii valahiști ai dlui Vaida, continuă a ne fi călăii noștri pogrindu-ne și prezentându-ne că am fi antidinastici, iar dumnealor își continuă fără pic de demnitate lingușirile și tovarășile de afaceri murdare.

Eu îi doresc țării și monarhiei noastre soldați ca aceia cari să mulțumesc cu linia demnă a înaintașilor noștri, și renunță la vremelnice măriri, palate și viață luxoasă, fiindcă așa credem noi că este bine și în interesul prosperării neamului și a conservării dinastiei române.

Viata politică în timpul verii.

[[Vara este vreme nepotrivită pentru acțiuni politice: deoparte pentru că poporul este ocupat la lucrul câmpului; de altă parte pentru că domni sunt cam răi de căldură și trebuie să se retragă la băi și la munți, ca să-și direagă sănătatea. Cu toate acestea și în timpul verii s'au întâmplat anumite fapte politice, cari e bine să le cunoască cetitorii noștri.

La liberali.

Di Dinu Brătianu, președintele partidului liberal, a plecat la Berlin, se zice, ca să lăvețe, acolo, de la Hitler, cum trebuie să fie un om politic cu mână tare. Vorbesc gazetele, pe urma acestei călătorii, că are de gând să-și dascălească mai hotărât pe Di Tătărescu și de aceea caută învătătoră la Hitler.

La Gogo-Cuziști.

Tot la Berlin a călătorit și Di Goga, ca să se înțelească cu Hitler, cu care se zice, că are legături mai dinainte și de la care așteaptă sfaturi hotărâte și chiar și sprijin ca să se poată instăpâni și Dsul, ca dictator, în țara românească. Dsa susține, că are calitate în această privință și a găsit apropiată asemănare între Dsa și Hitler. Dsa când a fost ministru de interne a omorât la Rusii Sureiului nostru câțiva țărani, în vremea alegerilor; iar Hitler, cu mâna sa proprie, a împușcat o mulțime de oameni de frunte, despre cari credea, că-s împotriva lui.

Se potrivește pentru a-și da mâna, pentru că ambi o au mânăjită cu sângele celor cari au luptat pentru lege și dreptate.

La valachiștii dlui Vaida.

S'a observat o mare mișcare în timpul verii. Di Vaida a ținut o adunare la Dej, în care s'a desvelit în toată uriciunea sa. Într-o vorbire pătimașă a atacat pe Di Maniu și episcopii uniți, ca să nu mai rămână nimic nemănjit și bărit în mândral nostru Ardeal.

Oamenii orbiți de mândrie deșartă, dacă nu se pot înălța și susține în înălțime prin fapte vrednice, atunci fac rele și vorbesc în clevetire. Dar, o învățatură primită dela vechii greci, ne spune, că lucrul cel mai bun e nici să nu se pomenească nici fapta nici vorbele astor felii de oameni.

După adunarea dela Dej s'a dat ordin, că să se organizeze partidul în toate județele. După această poruncă au plecat, în unele părți, a județului nostru pe la sate, domni froștiști, ca să organizeze frontal dlui Vaida.

Di Câmpian Simion și Vernichescu auzim, că-s mai zelosi la noi în județ. Dela țaranii noștri am auzit, că se duc pe sate și chiamă oamenii, ca să se anunțe cine vrea să fie primar. Despre fapți drezează proces verbal și pun pe cei prezenți să semneze. De fapt ei drezează proces verbal de organizarea locală a partidului. Aceste organizări sunt pictus masculus, cari vor avea preț înaintea șefilor, cari i-au trimis la această treabă, înaintea poporului însă constitue obiect de glume.

Frontul valach, ca și celelalte partide amănute, nu țin nici o socoată de guvern și faptele lui, ca și când nici n'ar mai fi guvern în țara românească, ci cu toții se ocupă numai de partidul.

Național-țărănesc.

O zicală de a noastră din bătrâni spune, că omul vrednic și harnic se cunoaște după mulțimea dușmanilor și a vrășmașilor, ce-i are. Ori, împotriva partidului Național-țărănesc se ridică toate partidele, cu tot felul de clevetiri și născociri.

Di Madgearu secretarul partidului nostru și di Lupu vicepreședintele partidului nostru au călătorit și Dșii în streinătate, ca să se informeze de lucrurile de acolo, cari au legătură cu soarta țării noastre.

Până erau Dșii în streini, voincoasele gazete, puse în slujba partidelor noastre de dreapta, scriau fel și fel de bazaconii despre Dșii. Nu mică ne-a fost mirarea și compătimitatea față de „Solia Dreptății”, care scria cu litere grose, că di Lupu nici nu mai îndrăznește să vină în țară, după cele ce a făcut pe la Paris. Probabil de frica celor dela „Solia Dreptății”?

Atât di Lupu însă cât și di Madgearu, isprăvindu-și călătoria propusă, s'au întors acasă și în vorbirile publice, pe care le-au ținut, au arătat tot adevărul din streinătate și cauza călătoriei lor.

Au vorbit răspicat opiniei publice românești, arătând, că numai regimul democratic poate aduce bine

și poate creia condițiuni de progres în țara noastră; iar în ce privește încredințarea hotarelor și ferirea de războiu, nu se poate asigura de cât alături de vechii și probații noștri aliații: Franța și Anglia.

Opinia publică a țării noastre să

aleagă: sau cu noi și cu pacea și asigurarea întregității teritoriale, sau că neastâmpărării dictatorași ai partidelor de dreapta și cu stafia războiului și primejdia îmbunătățirii țării noastre!

V. P.

Partidele de dreapta și ovreii.

Partidele noastre, așa sise de dreapta, neavând program pentru înfrățirea politică și socială, se agită și chiamă lumea să se înfrățescă în ură contra minorităților conlocuitoare.

Referitor la tactica pe care o folosesc pentru popularizarea acestei formule, se înfrățesc două metode: deoparte este metoda gogo-cuziștilor și gardiștilor, cari sub minorități înțeleg pe evrei și pe aceștia îi vizează în acțiunea lor de ură; de altă parte sunt frontiiștii dlui Vaida, cari fiind în tandem politică și socială cu întreprinderile jidovești, nu le pomenește numele, ci formulează acțiunea împotriva minorităților în genere.

Ovreii însă nu se sînchiesc de nici una din aceste acțiuni, pentru că știu că oricare din aceste formațiuni ar veni la putere, și-ar schimba și vorba și programul în privința purtării față de evrei.

Dacă undeva, în vre-o țară, se poate întreprinde ceva împotriva evreilor, apoi în țara noastră este eschis așa ceva.

Ca să se cunoască adevărul acestei afirmări voi învoca o situațiune istorică asemănătoare.

În epoca de mărire a imperiului Babilonic era rege Artaxerxes cel vesuș și foarte capabil. Acesta a divorțat de soția sa legitimă și a înălțat la treapta de împărătească pe Estera, femeie din neamul ovreilor, duși în prinsoare în Babilon. — despre a cărei viață vorbește o carte întregă din sf. Scriptură.

Mai marii și conducătorii împărăției, odată, au forțat mâna împăratului, ca să semneze un decret de

prigonire și asuprire împotriva evreilor.

Când însă decretul s'a dat publicității și a început a se aplica, a intervenit Mardocheu, mai marele ovreilor din prinsoare, la împărăteasa Estera, care a mijlocit dela împărat retragerea decretului, disgrățierea frunțășilor babiloneni și aruncarea lor în închisoare.

Iar pe seama ovreilor a rezultat o situație de înălțare și beneficiare la toate privilegiile unei stăpâniri autocrate și dictatoriale.

Cine vrea și are minte, pricepe să facă asemănare cu stările de azi, va găsi și terminii potriviți ai asemănării la stările de azi, — ca să poată judeca sinceritatea, valoarea și seriozitatea acțiunilor mânătoare de evrei.

O exemplificare apropiată și concretă: în gazeta dlui Vlad: „Solia Dreptății”, santem îndemnați să cumpărăm numai dela români; iar la băile „Dodona” dela Geoagiu, în vara aceasta au fost 80% ovrei.

Deci morala atitudinii ar fi așa: românii să cumpere numai dela întreprinderile românești, întreprinderile românești însă, pot face afaceri cu ovreii, dacă se îmbie ocazie.

Aceasta ar fi o morală aplicabilă numai pentru cetățenii români nu și pentru întreprinderile române.

Din ipocrizia acestei atitudini poate lumea avea învățăminte pentru sinceritatea doctrinei part. de dreapta împotriva evreilor. Păcatul este însă, că se găvesc naivi cari cred și cari se bat pentru aceste formule nefirești!

V. P.

Clevetitorii sanatoriului de tuberculoși din Geoagiu.

Într'una din Sâmbetele trecute călătorii autobuzului de la sanatoriul din Geoagiu au putut remarca pe un doctor din vechiul regat, care se recomanda tuturor și spunea că face o vizită sanatoriului din Geoagiu, că numai pe acesta nu-l cunoaște încă și că Dsul încă a condus sanatoriul de tuberculoși. Era individul foarte prietenos și intim cu toată lumea. Și, toată lumea, până și directorul sanatoriului di Dr Rusu, a fost plăcut surprins de acest vizitator. Și-a dat stința să-i arate sanatoriul cu toate instalațiile, dând explicații asupra tuturor aspectelor acestei case de mângăiere a celor mai nenorociți morboși, atuberculoșilor.

După o vizită de 4 ore s'a reîntors, ca să ia drumul Bucureștilui. Nu mai știm ce o fi făcut mai departe acest domn. Am cesit însă după câteva zile, în Universul o corespondență, referitor la Sanatoriul Geoagiu, cu aprecieri calomnioase de a dreptul revoltătoare. Se spune că directorul sanatoriului nu-și face datoria, că călugărițele se preumblă

prin pădure, iar bolnavii mor pe capete și nu se vîdează.

Față de aceste calomnii, opinia publică județeană, care cunoaște corectitudinea și munca de sacrificiu a directorului Rusu și apreciază activitatea jertvică a sârăcelor călugărițe, este profund indignată.

În fața acestor calomnii date în publicitate prin „Universul” acest deochiat organ al exaltașunilor naționale, nici morboșii sanatoriului n'au rămas indiferenți. S'au adunat la stat și au redactat o moțiune de protest împotriva calomniilor și de afirmare a deplinei și recunoscătoarelor mulțumiri față de directorul Rusu și personalul de serviciu, cari sunt bietecele călugărițe.

De bună seamă, că more bizantină a crezut cineva, că poate să se instaleze la Sanatoriul din Geoagiu. Nu-i de ajuns, că la Geoagiu nu sunt internați nici 2% de ardeleni din nrul total al pacienților, ci mai vreau să îndepărteze și pe bieții noștri conducători, înainte de vremea pensionării, ca să se desăvârșească mai de vreme, aspectul colonial al provinciei ardelenice.

V. P.

ȘTIRI.

— SERBARE RELIGIOASĂ LA GEOAGIU-BĂI. Asociația „A. Șaguna” a clerului ortodox, secția Geoagiu, potrivit unui obicei introdus, a comemorat și anul acesta patronul de ziua Maicei D-lui. Cu acest prilegiu, pe lângă un program religios, s'a desfășurat și un program politic naționalist, comemorându-se și regretatul profesor V. C. Paulescu.

Metoda naționalismului gardist este, că-și face propagandă în adunările Oastei Domnului și sub praporii credincioșilor conduși de preoți, la astfel de spectacole. Partea bisericască și națională a festivalului, a fost frumoasă. Cea cu subînțeleșuri politice, putea rămânea.

NUMIRI DE PROFESORI. La liceul „Aurel Vlaicu” din Orăștie au fost numiți următorii profesori: Baran V. Nicolae la catedra de latină-elină și Pitaru Ion la catedra de filozofie-drept.

MULȚUMITĂ PUBLICĂ. Comitetul Bisericii rom. unite din Orăștie exprimă mulțumită publică d-lui deputat și avocat Dr. Isidor Radu, pentru donația sumei de Lei 7000 pe seama fondului de zidire a Bisericii unite din localitate.

Comitetul parohial.

MONEDELE DE 100 LEI vechi vor fi înlocuite în următoarele trei luni, din cauza multelor falsificări. Se vor bate noul monede de 50 și 100 Lei din nichel.

REDUCERİ LA PLATA IMPOZITELOR. Ministerul finanțelor a făcut înlesniri la plata impozitelor a celor cetățeni cari vor plăti până la 31 Martie 1937, înlesnirile sunt după cum urmează: Rămășițele până la 1931 (și pe 1931) se pot plăti cu 20 la sută în bani, 30 la sută bonuri de impozite sau renta tranșa B., iar restul de 50 la sută se scade. Rămășițele pe 1932—33 și 1933—34 se pot plăti cu 20 la sută în bani, 80 la sută bonuri de impozite sau renta tranșa B. Cel cari au de plătit impozite restante, se pot scăpa astfel destul de ușor.

TOVĂRAȘII VALAHISTE. Citim următoarele în publicația economică Consum: „Soc. An. Forestieră din Călățele aparținătoare concernului Groedel, care în anul trecut s'a mutat dela Cluj la București, în adunarea generală din anul acesta a hotărât lichidarea ei. Lichidatorii întreprinderii sunt dd, dr. Emil Hațieganu, Fenyves Zoltan, Alexandru Steinberger și Beckesch Gustav. Fără alte comentarii decât cea a sublinierii tovărășilor curat valahiste ale aghiotantului alui Vaida-Voevod.

Aviz. Medicul dentist Dr. S. Seidner din str. I. G. Duca Nr. 1 suspendă consulările dela 11—25 August a. c. fiind călătorit.

**Cetiți
și faceți
reclame**

ȘI M. SA REGELE PETRU II INVAȚĂ BINE LA ȘCOALĂ. M. Sa Regele Petru al Jugoslaviei, vărul Mareșului Voevod Mihai al României, a terminat de curând clasa III de gimnaziu real. În timpul anului școlar M. Sa a dovedit o foarte bună purtare și mare râvnă la învățătură. M. Sa Regele Petru II are un deosebit dar în învățarea limbilor străine.

† C. R. MIRCEA, inginer și profesor la Politehnica din București, senator al Camerelor de comerț și director general al Uniunii Industriștilor din România, a răposat zilele trecute la Viena, unde se afla în concediu. Inginerul Mircea era o personalitate bine cunoscută în toată țara. Bărbat activ, cu vaste cunoștințe sociale, industriale și politice, răposatul era ascultat ca inginer și apreciat la tribuna parlamentului, unde prezenta o notă distinctă pentru progresul țării pe teren industrial. — Odihnească în pace, căci și-a făcut datoria! E regretabil, însă, că Țara pierde astfel de oameni, când are mai multă necesitate de ei.

SINUCIDERE SAU ALTCEVA? În ziua de 18 Aug. c. o pacientă a sanatorului Geoagiu a închiriat la hotelul Transilvania din Orăștie o cameră, unde a sucombat în împrejurări pe cari le vor stabili organele poliției, cari cercetează cazul.

VITE MOARTE DE CĂLDURĂ. Căldurile cele mari din săptămânile trecute au pricinuit multe pagube. S'au îmbolnăvit oameni și chiar au murit. În Basarabia, în partea de miază-zi, au murit oițe pe capete. Acum, după ploile din ultimele zile, aerul s'a răcorit simțitor.

PREȚUL BUCATELOR. În porturile țării prețul bucatelor e următorul pentru vagon: Grâu nou 43.700, 45 mij Lei, porumb: 24.500—29 de mij, ovăș: 25.500, secară 28.500, mazăre verde 38—39 de mij.

UN COPIL RAPIT DE UN VULTUR. Cazul s'a petrecut în Așul austriei, în apropiere de satul Lucerna. Un copil în vârstă de un an, pe când se juca pe o pajistă, a fost răpit de un vultur uriaș, sub privirile îngrozite ale părinților lui.

SAPTAMĂNA NENOROCIRILOR ÎN GERMANIA. Din cauza înghesușii prea mari la Olimpiadă, săptămâna trecută s'a încheiat cu cele mai multe nenorociri din ultima vreme. Astel au fost ranite mai grav și mai ușor 4434 persoane dintre cari 189 au încetat din viață. Toate acestea în cursul unei săptămâni.

Dela Comitetul școlar al liceului Aurel Vlaicu Orăștie.

Se aduce la cunoștința celor interesați că pentru furniturile de: pâine, franzete, lapte, carne și coloniale se publică concurs cu data de 1 Septembrie a. c.

Ofertele se vor trimite în plicuri sigilate. La licitație vor participa personal și ofertanții.

Caietul de sarcini se poate vedea în Biroul Direcțiunii în oarele de oficiu.

Președinte:
ss, Dr. A. Deac.

Nr. 590—1936.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștință publică cumcă mobilele următoare: 1 cal la păr alb, care în urma deciziei Nr. 117—1929 a judecătorei rurale Pui a fost sechestrată la 14 Iunie 1929 în favorul lui Ignatie Abraham repr. prin dr. Mihai Tirea în contra urmăritului dom. în com. Livadia de câmp pentru suma de Lei 1307 capital și acc. și care s'a prețuit în suma de Lei 4000.

În baza deciziei Nr. G. 1486—1929 a judecătorei rurale Pui se fixează termen de licitație pe ziua de 1 Septembrie 1936 la orele 11 a. m. la fața locului în comuna Livadia de câmp, averea sechestrată se va vinde cu bani gata, iar în caz necesar și sub prețul de evaluare, speșele statorite până în prezent sunt în suma de Lei 962 plus dobânda legală dela 5 Ianuarie 1929.

Petroșeni la 14 August 1936.

TANASIE POPA, delegat.

Nr. 47—1936.

Publicație de licitație.

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștință publică cumcă mobilele următoare: 2 cai de fân, 2 vaci la păr roșii cu alb, care în urma deciziei Nr. 1326—1934 a judecătorei Pui a fost sechestrată la 10 Oct. 1935 în favorul lui Moguș Elemer în contra urmăritului dom. în com. Nucșoara pentru suma de Lei 1986 capital și acc. și care s'a prețuit în suma de Lei 4800.

În baza deciziei Nr. G. 1594—1935 a judecătorei Pui se fixează termen de licitație pe ziua de 1 Sept. 1936 la orele 17 la fața locului în comuna Nucșoara, averea sechestrată se va vinde cu bani gata, iar în caz necesar și sub prețul de evaluare, speșele statorite până în prezent sunt în suma de Lei 613 plus dobânda 8% dela 12 Iulie 1934.

Petroșeni la 14 August 1936.

TANASIE POPA, delegat.

No. 720—1936.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul Portărel aduc la cunoștință publică cumcă mobilele ur-

mătoare: 372 buc. lemne în lungime de 8 și 4 metri stejar și 48 banchete lemne de foc cca 120 metri, care în urma deciziei No. G. 699—1936 a judecătorei Pui a fost sechestrată la 9 Iulie 1936 în favorul lui Drăghiei Filip repr. prin Dr. Mihai Tirea în contra urmăritului dom. în com. Lupeni pentru suma de lei 28500 capital și acc. și care s'a prețuit în suma de lei 13.320.

În baza deciziei No. G. 3627—1936 a judecătorei Petroșeni se fixează termen de licitație pe ziua de 1 Sept. 1936 la orele 14 la fața locului în comuna Galați, averea sechestrată se va vinde cu bani gata iar în caz necesar și sub prețul de evaluare, speșele statorite până în prezent sunt în suma de lei 4359 plus dobânda 8-50 procente dela 6 Aprilie 1936.

Petroșeni la 3 August 1936.

TANASIE POPA
deleg. jud.

La Geoagiu-băi se vând

503 m. ptr. loc de casa în apropierea vilei Cpt. Widmann cu 80 m. p. — Nicolae Bârsan, Șighișoara, strada Fundrilor Nr. 1.

ROMÂNIA.

Delegatul Judecătorei Mixte Orăștie.
Nr. G. II. 988—1936/3.

Publicație de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc, aduc la cunoștință publică că în urma deciziei No. 945—1936 a judecătorei Orăștie efectuându-se execuția silită în favoarea urmăritului Berian Augustin repr. prin avocatul Gh. Voșgan din Orăștie în contra urmăritului din Cugir s'a fixat licitație publică judecătorească pentru încasarea creanței de 416 Lei și acc. care se va ținea în ziua de 4 Septembrie 1936 ora 15 la locuința urmăritului mai sus arătat, cu care ocaziune se vor vinde mișcătoarele sechestrare anume: 1 vițea, 1 vacă, celui ce va oferi mai mult, chiar și sub prețul de evaluare care a fost stabilit în 3600 Lei.

Orăștie la 18 Aug. 1936.

Delegat judecătoresc:

FLAVIU POPP.

Cătră iubiții noștrii cetitori

Implinindu-se deja un an de zile dela apariția gazetei noastre, — pe care-o scoatem cu enorme sacrificii, vă rugăm iubiți cetitori cărora un an de zile v'a plăcut să vă desfăștați mintea și sufletul citind gazeta noastră să vă gândiți și la existența ei, și să ne trimiteți odată sau pe rând cel puțin acei 50 de lei cât face abonamentul cel mai mic, — pentru ca să putem și în viitor să asigurăm apariția ei.

Premiu pentru cei mai harnici strângători de abonamente

Toți aceia cari vor strânge, pe seama gazetei noastre „SOLIA” 5 abonați plătiți, va primi gazeta noastră în mod absolut gratuit. În curând gazeta noastră va face și alte premii pentru cei mai harnici strângători de abonamente.

Una casă de fier mică de vânzare.

Adresa la administrația ziarului.

Abonați „Solia”

pentru țărani numai cu 50 lei pe anul întreg